

Қазақстан Республикасында балалардың құқықтарын қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі балалар өкілдіктерінің жұмысы туралы ЕРЕЖЕ

1. Жалпы ережелер

1. Қазақстан Республикасында балалардың құқықтарын қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі балалар өкілдіктері (бұдан әрі – Балалар өкілдіктері) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Балалардың құқықтарын қорғау Комитетінің (бұдан әрі – БҚҚК) жанынан құрылады және Қазақстан Республикасы балаларының қоғам мен мемлекет өміріне қатысу құқығын іске асыратын балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі бірлестіктер болып табылады.

2. Балалар өкілдіктері өз қызметін БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы Конвенциясына, Қазақстан Республикасының Конституциясына, Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы Бала құқықтары туралы», «Білім туралы» Заңдарына, қолданыстағы заңнамаға, балалар мүддесіндегі мемлекеттік саясатқа және осы Ережеге сәйкес жүзеге асырады.

3. Балалар өкілдіктерін құрудың **негізгі мақсаттары:**

1) балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау;
2) балалардың қоғам мен мемлекет өміріне қатысуының өзекті проблемаларын шешуге жәрдемдесу;

3) балалардың, қоғамның және мемлекеттің игілігі үшін балалардың әлеуметтік бастамаларын және балалардың қоғамдық бірлестіктерін қолдау.

4. **Негізгі міндеттер:**

1) балалар мүддесінде мемлекеттік саясатты қалыптастыруға қатысу;
2) балалар бірлестігін, балалардың әлеуметтік бастамаларын және балалардың, қоғам мен мемлекеттің игілігі үшін жобалық қызметті мемлекеттік қолдау бойынша бастамалар енгізу;

3) балалардың өзекті мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерді әзірлеуге қатысуға балалардың ғылыми және шығармашылық әлеуетін тарту;

4) «Мәңгілік ел» ұлттық идеясына сәйкес балалар ортасында жоғары адамгершілік-рухани және құқықтық мәдениетті, патриоттық сезімді, азаматтық жетілуді және әлеуметтік жауапкершілікті қалыптастыру.

5. Балалар өкілдіктерінің құзыреттерін:

- 1) білім беру ұйымдарында, қалалар мен аудандарда балалардың құқықтарын қамтамасыз етудің өзекті мәселелерін шешуге қатысу;
- 2) көмекке мұқтаж балаларды анықтау;
- 3) балалар мүддесінде мемлекеттік саясатты дамытуға бағытталған іс-шаралардың жобалары мен жоспарларын әзірлеу және орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдарға ұсыну;
- 4) балалардың құқықтарын қорғау мәселелерін талқылау және ұсынымдар әзірлеу үшін конференциялар, дөңгелек үстелдер, семинарлар, тренингтер және басқа да іс-шаралар ұйымдастыру;
- 5) бала мүддесі үшін мемлекеттік саясаттың басымдықтарына сәйкес балалардың қоғам мен мемлекет өміріне қатысуын жандандыруға жәрдемдесетін әдістемелік, ақпараттық және басқа да материалдарды әзірлеу;
- 6) Қазақстан Республикасының әртүрлі балалар қоғамдық бірлестіктері мен мемлекеттік және қоғамдық құрылымдар арасындағы байланыстарды кеңейту және нығайту;
- 7) балалар мүддесінде Халықаралық балалар қоғамдық қозғалысы мен халықаралық әріптестікті дамыту;
- 8) әлеуметтік желілерде Балалар өкілдіктерінің қызметін, білім беру ұйымдарындағы, қалалар мен аудандардағы балалық шақтың өзекті мәселелерін жариялау;

6. **Балалар өкілдіктерінің мүшелері** келісім бойынша орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдардың Балалардың құқықтарын қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі комиссияларының жұмысына қатыса алады.

7. Балалар өкілдіктері балалардың мүдделерін қозғайтын проблемалар бойынша қажетті зерттеулер мен талқылауларды жүзеге асырады.

8. Балалар өкілдіктерінің мүшелері білім беру ұйымдарының, қалалар мен аудандардың мүдделерін білдіретін Қазақстан Республикасының кәметке толмаған азаматтары бола алады.

9. Балалар өкілдіктерінің мүшелері жас өлшем шартына және осы Ереженің өзге де талаптарына сәйкес келген жағдайда кейіннен қайта сайлау құқығымен бір жыл мерзімге сайланады немесе оның құрамына жіберіледі.

10. **Балалар өкілдіктерінің қызметі** оның мүшелерінің жеке жұмысы нысанында жүзеге асырылады, олар келсідей анықталған мәселелерде орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдарын хабардар етеді:

- 1) балалар құқықтарының бұзылуы туралы ақпарат;
- 2) әрбір білім беру ұйымындағы балаларға қатысты мәселелердегі балалар өкілдіктерінің пікірлері мен шешімдері;
- 3) әрбір білім беру ұйымындағы әлеуметтік және басқа да мәселелерді шешуге балалар өкілдіктерінің ұсыныстары;
- 4) балалар өкілдіктерінің мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келетін өзге де жұмыс нысандары.

2. Балалар өкілдіктерін құру тәртібі

11. Балалар өкілдіктері барлық білім беру ұйымдарында неғұрлым белсенді және жауапты балалар, балалары өкілдігі мүшелерінің арасынан сайлау жолымен қалыптастырылады. Білім беру ұйымының Балалар өкілдігі мүшелерінің саны дербес айқындалады.

12. Балалар өкілдіктерінің құрамын қалыптастыру:

1) 1-30 қыркүйек аралығында білім беру ұйымдарында.

Балалар өкілдіктерінің құрамына қатысушы – кандидаттар туралы ақпарат, сондай-ақ олар ұсынған бағдарламалық тезистер мен әлеуметтік бастамалар Білім беру ұйымының сайтында не (немесе) олардың әлеуметтік желілердегі ресми беттерінде жариялануы тиіс.

Сайлау білім беру ұйымдарының ұжымдарында дауыс беру арқылы өтеді.

2) 1-31 қазан аралығында қалалық, аудандық өкілдердің кандидаттары бекітіледі (саны облыстағы аудандар мен қалалардың санына байланысты, әр ауданнан, қаладан бір өкіл)

Сайлау білім беру ұйымдары ұсынған балалардың қатысуымен конкурстық негізде өтеді.

Байқау 3 кезеңнен тұрады:

1. «Тұлғалық таныстыру» (кандидаттың жеке басын таныстыру).
2. Кандидат бағдарламасының тұсаукесері.
3. Брифинг (кандидаттарға сұрақтар).

Іскерлік ойынның үш кезеңінің қорытындысы бойынша ең көп балл жинаған үміткер қала, аудан балаларының өкілі болады тағайындалады.

БҚҚК балалар өкілдіктерімен байланысты аудандық және қалалық өкілдер арқылы жүзеге асырады.

Қалалық, аудандық өкілдердің тізімі БҚҚК төрағасының бұйрығымен бекітіледі.

13. Білім беру ұйымдарының балалар өкілдіктерінің құрамына сайланған қатысушы, қала, аудан өкілі кез келген уақытта кері шақырылып алынуы мүмкін, сондай-ақ өз еркі немесе өзге де мән-жайлар бойынша мүшелер қатарынан шығып кетуі мүмкін.

3. Балалар өкілдіктерінің республикалық кеңесі

14. Осы Ережеге өзгерістер мен толықтырулар комитеттің шешімімен бекітіледі.

15. Балалар өкілдіктері қызметін комитеттің шешімі бойынша, балалар өкілдіктерінің республикалық кеңесінің келісімі бойынша тоқтатады.